

Samenvatting „Onkruidag” 1968

[414 : 236.1 : 232.411.3]

C. P. VAN GOOR

Onkruidbestrijding in de bosbouw in algemene zin staat in het middelpunt van de belangstelling. Dit werd door het grote aantal deelnemers aan deze „Onkruidag 1968”, de levendige discussie en de vele gestelde vragen nog eens duidelijk bevestigd. Tot deze belangstelling dragen niet alleen de hoge kosten van de aanleg, maar vooral die van de verzorging van beplantingen zeker in belangrijke mate bij. Het is niet ongewoon dat deze voor landschappelijke beplantingen f 10.000 per ha te boven gaan. Door goed uitgevoerde onkruidbestrijding kan hierop — mits uitgaande van een verantwoorde bosaanleg — in veel gevallen worden bezuinigd.

Op de „Onkruidag” zijn vooral twee aspecten naar voren gekomen. In de eerste plaats kan worden vastgesteld, dat er in het sortiment van onkruidbestrijdingsmiddelen voor de bosbouwpraktijk de laatste jaren weinig verandering is opgetreden. De hoofdmoot van dit sortiment wordt nog steeds gevormd door de groeistoffen 2, 4-D en 2, 4, 5-T en door dalapon, simazin en paraquat. Dit is de reden dat er de laatste jaren weinig nieuwe methoden zijn ontwikkeld en de activiteit van de Subgroep Bosbouw en Wegbeplantingen vooral gericht was op speciale onderwerpen het onkruid betreffende, en op scholing.

Het betekent echter geenszins dat het onderzoek van onkruidbestrijdingsmethoden gereed is. Er bestaat duidelijk behoefte aan een selectief middel, dat op de rijkere gronden met een snelle hergroei van onkruid een lange nawerking heeft. Dit middel bestaat niet en men is voor dit doel aangewezen op kostbare en ingewikkelde behandelingsschema's, die bovendien nog onvoldoende zekerheid bieden.

Dit brengt ons tot het tweede opvallende aspect. Wanneer met onkruidbestrijding niet het effect kan worden bereikt waarnaar gestreefd wordt, dan kan men zoeken naar bosaanlegmethoden, waarbij het plantsoen aan de concurrentie van de onkruidvegetatie is aangepast. Onkruidbestrijding is alleen dan noodzakelijk wanneer het hoofdgewas schade lijdt, al zijn er omstandigheden, dat om esthetische of sanitaire redenen deze bestrijding ook gewenst kan zijn, zoals in beplantingen langs sportvelden. Het is echter gebleken dat het plantsoen, waarvan de afmetingen zijn aangepast aan de verwildering, geen ongunstige invloed van de wortelconcurrentie ondervindt. Dit is een bijzonder belangrijke waarneming, die een uitweg biedt uit het probleem van de rijkere, sterk verwilderende gronden, waar chemische onkruidbestrijding zo niet onmogelijk, dan toch wel zeer kostbaar is. Door het gebruik van goed en sterk plantsoen kan de onkruidbestrijding tot een minimum worden beperkt of, zoals bij bepaalde naaldhoutsoorten, zelfs geheel vervallen. In de meeste gevallen zal echter onkruidbestrijding, hetzij mechanisch of chemisch, in het jaar van aanleg altijd wenselijk blijven.

Het heeft de leden van de Subgroep Bosbouw en Wegbeplantingen bevreemd, dat ondanks het ter beschikking staan van goede en beproefde onkruidbestrijdingsmethoden zonder grondbewerking, de praktijk toch niet dat gebruik van de chemische onkruidbestrijding maakt, dat mogelijk is en steeds weer probeert terug te grijpen op de mechanische onkruidbestrijdingsmethoden. Deze zijn in het geval van maaien of afslaan weinig effectief en in het geval van grondbewerking vaak gevaarlijk voor de bodemvruchtbaarheid. Er bestaat een sterk vermoeden, dat de oorzaak hiervan moet worden gezocht in de nogal eens voorkomende mislukkingen, die het gevolg zijn van ondeskundige toepassingen. Chemische onkruidbestrijding blijft een moeilijke zaak en daarom blijft de subgroep actief op het terrein van de zo belangrijke begeleiding bij de introductie in de praktijk. De subgroep is bijzonder ingenomen met de mogelijkheden, die de Bosbouwpraktijkschool hiervoor biedt.

Aan de andere kant is bij de discussie gebleken, dat er in de praktijk de al dan niet gemotiveerde vrees bestaat voor schade die door de chemische middelen aan de natuur kan worden toegebracht. Het sortiment onkruidbestrijdingsmiddelen, dat voor de beplantingen ter beschikking staat, is echter voor blijvende storingen in de natuur niet gevaarlijk. De toepassing heeft slechts enkele malen in vele tientallen jaren plaats en de nawerking is kort. De bosbouwer en de beplantingsman veroorzaken door hun activiteiten steeds storingen in het evenwicht in de natuur en sommige activiteiten, zoals grondbewerking, kunnen op bepaalde gronden een gevaarlijke en langdurige invloed hebben. Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw behoort tot de activiteiten met de geringste storingen. De subgroep blijft zich echter haar verantwoordelijkheid in deze bewust. Er zijn reeds onderzoeken op dit gebied — met overigens geruststellende resultaten — verricht en zo mogelijk zullen er andere volgen.

Literatuur over onkruidbestrijding,

- Anonymus. Wettelijke voorschriften bij het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Berichten Bosbouwproefstation (46) 1965.
- C. P. van Goor. De bestrijding van bunt (*Molinia coerulea*) op kaalkapterreinen. Ned. Bosb. Tijdschr. 26 (10) 1954 (269-270); Korte Mededeling Bosbouwproefstation (23) 1954.
- Iets over de chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Tijdschr. Ned. Heidemij 66 (4) 1955 (98-106).
- C. P. van Goor, P. Zonderwijk en J. van der Drift. Chemische bestrijding van enkele grassen en houtige gewassen in de bosbouw. Uitvoerige verslagen Bosbouwproefstation 3 (2) 1957 (21-59).
- C. P. van Goor en K. Jager. Bestrijding van grassen in bosculturen met dalapon (DCP). Ned. Bosb. Tijdschr. 33 (2) 1961 (48-52); Berichten Bosbouwproefstation (1) 1961.
- Chemische bestrijding van ongewenst loofhout in bosculturen door stambehandeling. Ned. Bosb. Tijdschr. 33 (10) 1961 (298-301). Berichten Bosbouwproefstation (12) 1961.
- De gevoeligheid van grassen voor dalapon in verschillende perioden. Ned. Bosb. Tijdschr. 33 (10) 1961 (301-303); Berichten Bosbouwproefstation (13) 1961.
- De bestrijding van grassen in bosculturen met simazin en atrazin. Ned. Bosb. Tijdschr. 34 (1) 1962 (34-40); Berichten Bosbouwproefstation (17) 1961.
- Het voorkomen van bodemverwildering in bosculturen met behulp van simazin. Ned. Bosb. Tijdschr. 34 (3) 1962 (131-135); Berichten Bosbouwproefstation (23) 1962.
- Vegetatieontwikkeling na bestrijding van grassen in bosculturen met dalapon. Gestencild verslag Bosbouwproefstation (5) 1964.
- A. J. van der Graaf en H. J. van de Laar. Chemische onkruidbestrijding in de boomkwekerij. Folder (Praktijkadvies 2); herdrukt nov. 1964.
- Chemische onkruidbestrijding (proefveldverslagen). Jaarboek Proefst. v. d. Boomkwekerij 1958 (77-85); 1959 (77-92); 1960 (107-125); 1961 (77-90); 1962 (99-120).
- J. L. Guldemond. De invloed van bodemverwildering op de groei van populier. Populier 3 (4) 1966 (62-63).
- J. L. Guldemond en L. Oldenkamp. Bestrijding van vul- en hakhout in populierenbeplantingen. Populier 4 (2) 1967 (32-33); Berichten Bosbouwproefstation (59) 1967.
- J. L. Guldemond. De invloed van bodemverwildering op de groei van populier. Populier 3 (4) 1966 (62-63).
- H. J. van de Laar. Chemische onkruidbestrijding op zaaibedden. Boomkwekerij 12 (11) 1958 (86-87).
- Chemische onkruidbestrijding in tuinen en parken. Boomkwekerij 15 (23) 1960 (263-265).
- Chemische onkruidbestrijding in de boomkwekerij. Boomkwekerij 15 (3) 1960 (28-32).
- Het gebruik van simazin-granulaat. Boomkwekerij 18 (29/30) 1963 (358).
- Gramoxone (paraquat) een nieuw onkruidbestrijdingsmiddel. Beplant. en Boomkwekerij 19 (4) 1964 (16).
- De afbraak van simazin in de grond. Beplant. en Boomkwekerij 19 (6) 1964 (14-17).
- Chemische onkruidbestrijding (proefveldverslagen). Jaarboek Proefst. v. d. Boomkwekerij 1963 (95-105); 1964 (93-10); 1965 (87-99); 1966 (97-108); 1967 (88-97).
- Chemische onkruidbestrijding in de boomkwekerij. Jaarboek Proefst. v. d. Boomk. (Praktijkadvies) 1967 ($\pm$ 6 pag.).
- Onkruidbestrijding op zaaibedden van boomkwekerijgewassen. Tuinbouwgid 1966 (304-305).
- Onkruidbestrijding in bomen, struiken en heesters. Tuinbouwgid 1959 t/m 1967. (m.m.v. Comm. Onkruidbestrijding „Bomen”).
- L. Oldenkamp. Gebruik geen Prefix voor onkruidbestrijding in beplantingen. Ned. Bosb. Tijdschr. 38 (12) 1966 (461-462); Berichten Bosbouwproefstation (56) 1966.
- P. H. M. Tromp. Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Inleiding, doelstelling en scholing. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 73 (2) 1962 (42-45).
- Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. De werking van de middelen en de factoren, die de bestrijding beïnvloeden. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 73 (3) 1962 (72-74).

- Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Het middel „dalapon”. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 73 (4) 1962 (97-100).
  - Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Het middel „2, 4, 5-T ester”. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 73 (5) 1962 (137-140).
  - Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Het middel „simazin”. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 73 (6), 1962 (189-193).
  - Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Adviezen; bestrijding van grassen. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 73 (7/8) 1962 (232-235).
  - Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Adviezen; bestrijding van hinderlijk loofhout en bramen. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 73 (9) 1962 (256-260); 73 (11) 1962 (347-351).
  - Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Adviezen; bestrijding van onkruiden bij de aanleg en het onderhoud. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 73 (12) 1962 (387-390).
  - Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Adviezen; vervolg van „bestrijding van onkruiden bij de aanleg en het onderhoud”. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 74 (1) 1963 (33-36).
  - Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Adviezen; bestrijding van onkruiden, in de kwekerij. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 74 (2) 1963 (76-79).
  - Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Apparatuur en hulpmiddelen. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 74 (3) 1963 (112-116); 74 (6) 1963 (211-217); 74 (7/8) 1963 (278-280); 74 (9) 1963 (320-325).
  - Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Werkmethoden, werkvoorbereiding. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 74 (10) 1963 (382-387).
  - Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Werkmethoden, werkvoorbereiding. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 75 (1) 1964 (58-61).
  - Chemische onkruidbestrijding in de bosbouw. Bestrijding van grassen in heide. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 76 (3) 1965 (144-147).
  - Aanleg, regeneratie en onderhoud van heidevelden en tuinen. Tijdschr. Kon. Ned. Heidemij 79 (2) 1968.
  - Chemische onkruidbestrijding als leervak op de Bosbouwpraktijkschool. Ned. Bosb. Tijdschr. 34 (4) 1962 (153-155).
  - Chemische onkruidbestrijding bij de aanleg en het onderhoud van populierenbeplantingen. Populier 1 (1) 1964 (9-11).
- P. Zonderwijk. Onkruidbestrijding met chemische middelen. Meded. Plantenziektkundige Dienst (111) 1959 (1-222).
- Berichten over onkruidbestrijdingsmiddelen. Deze verschijnen jaarlijks bij de Plantenziektkundige Dienst.